

1

Caengz baenz vunzranz, vunz bouxsai neix gaenq youq ranz gou “guh hoiq” song bi lo. Song bi neix, cejsam caengz doiq de riu gvaq. Lohbya gumhgiengh, galoh youh gyaе, hoeng rumz fwn dangj mbouj ndaej de, mbat ndaejhoengq de couh daeuj ranz gou bang guh hong. Hwnj bya аeu fwnz, roengz reih guh hong, mbek fwnz rap raemx, lumjnaeuz caengz miz loh lawz de mbouj guh gvaq. Moix baez haeuj ranz, daxmeh cungj riunyumnyum dongx de: “Daegfungh daeuj lo!” De yaeng coenz “w” ndeu liux yaq couh bae nyaengq lo. De hung lumj vaiz max, byaij loh lumjnaeuz laj din hwnj rumz. Gij fwnz haet ndeu de aeundaej haenx dangq gij dou аeu song sam ngoenz. Baengh rengzvaiz gwnz ndang, de caengz nyinhcaen cingileix fwnz gvaq, cungj dwg luenh haed mbat ndeu, seizbienh bau mbat ndeu couh mbek hwnj gwnz mbaq roengz bya lo. Gogaeu rag mbouj ndaej de, go faexiq laengz mbouj ndaej de. Fwnz nyaenx hawj go faexiq goz roengz, rag goenq diuz gaeu, daengx loh bonghhuhu, dangj goj dangj mbouj ndaej. Doeklaeng caeuq gij fwnz wnq youq giz ndeu, baij ok yiengh de rubrab luenhlab. Yawj baez ndeu couh baen ndaej ok bog lawz dwg de аeu, bog lawz dwg dou аeu. Fwnz goj baen bouxsai mehmbwk lo. Mwhneix, daxmeh couh yaek naeuz: “Daegfungh daeuj yaq couh mbouj doengz lo.” De dingq yaq, da liuq cejsam mbat ndeu. Danghnaeuz dwg cingqcaih gwn haeux, guhduh cejsam bauh haeux doq gyaengigyat, najndaem mbin gvaqbae, hozhwnj dwk naeuz: “Bouxlawz hawj mwngz daeuj? Naj caen na!”

“Daxmeh gou hawj gou daeuj yawjyawj miz maz bang ndaej.”

Daxmeh da gaeux gvaqbae, cejsam cij haep аen bak de haeuj. Danghnaeuz bungq raen cejsam rap raemx dauq daeuj, cejsam dwg ngawh youq gonq, lumjnaeuz deng gij vah daxmeh dwk deng nei, binqda de yoyo di ndeu. De naemj byaij haeuj doiqnaj daeuj bang youh mbouj rox vihmaz daengx roengzdaeuj, da yawjngoengngoeng yawj cejsam baihswix ngeng mbat ndeu, baihgvas ngeng mbat ndeu, ngeng ndang riuj doengj, аeu raemx ndingq roengz ungq bae. Raemx cazcazcaz, doengj dingh lingh dongh longh, cejsam youh baenq ndang bae rap raemx lo. Daegfungh ndwnngoengngoeg youq gizhaenx, gijmaz vah goj gangj mbouj okdaeuj. Doiq gij guhfap cejsam, gou ciengzseiz raen de naj gatyang mbouj miz banhфap. Bang ndaej song ngoenz gvaqlaeng, boux sai haenx yaek dauqbae lo. Daxmeh youq ndaw doi maenz leh bae leh dauq, leh ndaej daeh ndeu hawj de dawz bae. Ngamq hainduj de dailix mbouj ei аeu, doi bae doi dauq, daxmeh ndenq gvaqbae geijlai baez de couh ndoj geijlai

1

还没有婚配,这个男人已经在我家做了两年“长工”。两年里,三姐从没有给过他好脸色。山路崎岖,路程又远,但他风雨无阻,有事没事就到家里来帮忙。上山打柴,下地干活,担柴挑水,好像没落下哪样。每次进屋,母亲和颜悦色招呼:“大峰来了!”他答应“嗯”然后就去忙。他牛高马大,走到哪儿都是脚底生风。一个早上打的柴相当于我们打两三天。的。凭着一身牛力,他从来没认真整理过柴火,胡乱一捆,轻松一抛就扛在肩头下山来了。藤蔓牵不住他,小树挡不住他。柴火压弯小树,扯断藤条,一路所向披靡,势不可挡。最后与其他柴火待在一块,呈现它马马虎虎、乱七八糟的样子。一眼就能区分哪捆是他扛的,哪捆是我们打的。柴火也变得男女有别了。这时候母亲就会说:“大峰来了,就是不一样。”他听着,眼神向三姐飞过来。若是在吃饭,三姐刨饭的筷子马上僵住,一脸黑色飞过去,没好气地说:“谁叫你来?不懂丑脸。”

“我妈叫我来看看有什么需要帮忙的。”

母亲瞪眼,三姐才闭上她的嘴巴。若是遇到三姐担水回来,三姐先是一愣,像被母亲的话击中,眼皮抬了抬。他想上前搭把手又莫名止住,眼睁睁看着三姐左一下侧身,右一下侧身,倾着提桶,将水倒进缸里。水哗哗哗哗,桶丁零咚隆,三姐又转身担水去了。大峰呆呆地,像根棍子杵在那里,什么话也说不出。对于三姐的回应,我常常看到他束手无策的尴尬。帮忙两天之后,那个男人要回去了。母亲在红薯堆里挑三拣四,拣了一袋子让他挑回去。刚开始他死活不肯,推三推四地,母亲一再地递过去,他一再地躲闪。母亲拎来去,递来递去,无奈将袋子放在离门最近的角落,伴随她的语言:“拿回去,你们弟兄们都是劳力的时候,你妈跟我说粮不够吃到年底,拿这些补上。怎么说我们都是女娃家,还有些余粮。你不拿,下次老三轰你,我可不管。”他收下了,挑着出门的时候低着头,扁担上肩,两头的物件还在晃荡着,他马上一大步跨出门槛,急于逃离的样子,差点和三姐撞到了一块。“耶,回去就回去了,怎么还要带走我家的东西!”一语塞得他满脸通红,疾步而去。母亲这回不依不饶绕着三姐,一声高过一声:“看我不打烂你的嘴巴。”

我家五朵金花,母亲说四朵要送出去,留一朵在家。这朵金花向阳开,蓬勃,惹眼,翻过小山坳口的人越来越多,他们提着猪肉内,乘兴而来,败兴而归。家里的门槛都快踏破了,母亲还是没有松口。她话不多,来回两句“这事还要问孩子,孩子愿意才行,”就没了下文。遇到巧舌如簧的媒人,屋里回响的都是媒人的声音,她缄默三口;遇到拙口的村人,他们坐不到几分钟,尴尬地找各种各样的借口溜走了。

提来的猪头肉总是放在那张很旧很旧的八仙桌上,和母亲静静地待一个下午,母亲自顾自地忙着,直到夜幕降临。趁着夜色,母亲和四舅鬼鬼祟祟地提着包得严严实实的物件,翻出山坳不知去向。

有一次夜里,他们回来了,四舅压低了声音,说:“妹哟,你要拿个主意哦。这一拨一拨的人来,咋没个你中意的?别太挑……”

“四哥,我知道。可是不知根不知底的,咱怎能放心?三姐那张嘴不得了,那性子像什么,想留她在家是觉得她人聪明办法多,上能照顾比她憨包的两个姐姐,下能管住她两个还没有成人的妹妹……”

“大峰呢,你觉得大峰这孩子怎么样?”

“大峰,这孩子呀,让我说什么好呢?”

……

他们的声音越来越小,模模糊糊地传来,伴随一声声叹息。我和老五躲在被窝里偷听着母亲和四舅爷的话,刚开始假装睡得像死猪一样,渐渐地睡成了死猪样。

第二天早起,我和老三、老五扛着锄头跟在母亲身后,往地里去,像一只母鸡带着一群小鸡。老三和母亲差不多高,直挺挺的,一看就知道是姑娘的身板,非常好看。

baez. Daxmeh riuj bae riuj dauq, ndenq bae ndenq dauq, mbouj miz banhфap аeu daeh maenz coq youq gox liz bakdou ceiq gyawj haenx, liuxle naeuz: “Aeu bae, geij beixnuengx sou cingq dwg seiz yungh rengz lai, daxmeh mwngz lwnh gou ranz mwngz haeux gwn mbouj daengz ndwenlab lo, аeu gij neix bouj hwnj. Baenzlawz gangj ranz gou cungj dwg mehmbwk, lij miz di haeux lw ndeu. Mwngz mbouj аeu, baezlaeng dah lwg gou boenq mwngz, gou couh mbouj bang mwngz lo.” De sou roengz lo, mwh rap ok dou ngaem gyaeuj youq, diuzhanz hwnj mbaq, gij huq song gyaeuj nyaengz bibi buengqbuengq, de doq yamq ndeu hamj ok giemxdou, yiengh de lumjnaeuz mbaj ni nei, ceng di caeuq cejsam doxbungq. “Yo, dauqbae couh dauqbae, vihmaz lij аeu daiq gij doxgaiq ranz gou bae dem!” Coenz ndeu hawj de daengx naj ndeng liux, byaij ndaej engq vaiq lo. Daxmeh baezneix mbouj ei nyiuz cejsam lo, sing hung gvaq sing: “Yawj gou mbouj fak myaij faj bak mwngz!”

Ranz gou haj giq va’ngaenz, daxmeh naeuz аeu soengq okbae seiq giq, ce giq ndeu youq ranz. Giq va’ngaenz neix najcoh daengngoenz hai, hoengh—hwd, angj da, gij vunz benz gvaq аen gemh goengq bya’iq yied youq yied lai, gyoengqde riuj noh gyaeuj mou, vuenvuen heijheij daeuj, naiqnueknuek dauq—bae. Giemxdou ndaw ranz cungj yaek deng caij vaih lo, daxmeh nyaengz dwg mbouj ei. De vah mbouj lai, baedauq song coenz “neix lij аeu cam dahlwg, dahlwg ei daengz baenz”, couh mbouj miz coenz laeng lo. Bungz bouxmoiz bak raeuz bak raeh, ndaw ranz cungj dwg gij sing bouxmoiz goksat, de gangjvah siujsim raixcaix; bungz vunzmbanj bak—nguengh, gyoengqde naengh mbouj daengz geij faencung, naj gatyang gyaijbak loh neix loh haenx ni lo.

Gij noh gyaeuj mou gyoengqde riuj daeuj haenx cungj dwg аeu dwk gwnz аen congз seiq gak gaeuqgaeuq haenx, caeuq daxmeh caemdikdik doxcaez youq daengz haeujhaemh, daxmeh gag nyaengq faenh de, nyaengq daengz haeujhaemh. Domh mbwn laep, daxmeh caeuq bohnax seiq yupyup yieng’yieng riuj gij doxgaiq suek ndaej bixsaengsaeng, benz hwnj gemh bae yaq couh mbouj rox bae gizlawz lo.

Miz haemh ndeu, gyoengqde dauqdaeuj lo, bohnax seiq yaegyomj naeuz: “Nuengx ha, mwngz аeu naemjnaemj lo. Neix baenz buек baenz buек vunz daeuj, baenzlawz bouxlawz mwngz cungj mbouj raen ndei? Gaej leh baenzlai lo……”

“Goseiq, gou rox. Hoeng mbouj rox gyoengqde saekdi, raeuz baenzlawz cuengqsim? Dahsam аen bak de vad lai, gij singq de goj mbouj baenz, naemj ce de youq ranz dwg raen de vunz gvai banhфap lai, baihgwnz goq ndaej song dahcej nguengh de, baihlaj guenj ndaej song dahnuengx caengz baenz vunz de……”

“Daegfungh ni, mwngz raen Daegfungh daeg lwg neix baenzlawz yiengh?”

“Daegfungh, daeg lwg neix, hawj gou gangj gijmaz ndei ni?”

……

Gij sing gyoengqde yied gangj yied iq, mumjmumj gyumqgyumq cienz daeuj, buenx miz sing gyangznaek. Gou caeuq nuengxhaj ndoj youq ndaw moeg caeg dingq daxmeh caeuq bohnax seiq gangjvah, ngamq hainduj cang ninz lumj duzmou dai nei, menhmenh couh ninz lumj duzmou dai caen lo.

Ngoenz daihngeih hwnq caeux, gou caeuq cejsam、nuengxhaj mbek faggvak gyam youq raeblaeng daxmeh, byaij bae reih, lumj meh gaeq ndeu daiq geij duз gaeqlwg nei. Cejsam caeuq daxmeh ceng di sang doxdoengz, ndang sohreuxreux, baez yawj couh rox dwg ndang lwgsau, ndeiyawj dangqmaz.